

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІКИ І МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
ХАРКІВСЬКА ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВА ПАЛАТА
ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
РЕСТОРАННОГО, ГОТЕЛЬНОГО
ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ
СВІТОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ:
ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

*Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 50-річчю заснування
Харківського державного університету
харчування та торгівлі
й 10-річчю запровадження в Україні спеціальності
«Готельно-ресторанна справа»*

21 вересня 2017 р.

Харків
ХДУХТ
2017

УДК 640.432 : 339.924
ББК 65.431.14

Редакційна колегія:

О.І. Черевко, д.т.н., проф. (відпов. редактор); *В.М. Михайлов*, д.т.н., проф. (заст. відпов. редактора); *А.Л. Фоцан*, к.т.н., доц. (заст. відпов. редактора); *А.П. Грінко*, д.е.н., проф. (заст. відпов. редактора); *Аббасбейлі Гюльніса Агагулу кизи*, к.т.н., доц.; *О.А. Абенова*, к.п.н.; *Алірзасв Алі Гамбаралі огли*, д.е.н., проф.; *Ананідзе Джемал*, проф.; *Т.М. Афоніна*, керівник відділу організаційно-інформаційної роботи; *Н.Ю. Балацька*, к.т.н., доц.; *Дідманідзе Ібраїм*, проф.; *Л.П. Малюк*, д.т.н., проф.; *Є.П. Пивоваров*, д.т.н., проф.; *М.О. Середенко*, керівник видавничого відділу; *М.Л. Серік*, к.т.н., доц.; *О.Г. Терешкін*, д.т.н., проф.; *О.О. Труш*, заст. директора Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації; *Умірзаков Самажан Інтикбайович*, д.е.н., проф.; *М.В. Чорна*, д.е.н., проф.

*Рекомендовано до видання вченою радою ХДУХТ,
протокол № 16 від 03.07.17 р.*

Актуальні проблеми розвитку ресторанного, готельного та туристичного бізнесу в умовах світової інтеграції: досягнення та перспективи : Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 50-річчю заснування Харківського державного університету харчування та торгівлі й 10-річчю запровадження в Україні спеціальності «Готельно-ресторанна справа, 21 вересня 2017 р. : [тези] / редкол. : О. І. Черевко [та ін.]. – Харків : ХДУХТ, 2017. – 231, [XXVI] с.

ISBN

Збірник містить тези доповідей із сучасних тенденцій та стратегій розвитку готельно-ресторанного бізнесу та туризму в умовах глобалізації, інноваційних аспектів розвитку харчових технологій та обладнання для готельно-ресторанного бізнесу, а також розглянуто питання економіки та управління в умовах глобалізації.

Збірник розраховано на наукових і практичних працівників, викладачів вищої школи, аспірантів, магістрантів і студентів вищих навчальних закладів, що здійснюють підготовку фахівців для харчової та переробної промисловості, торгівлі, ресторанного, готельного та туристичного господарства, економіки та підприємництва.

УДК 640.432 : 339.924
ББК 65.431.14

Видається в авторській редакції

© Харківський державний університет
харчування та торгівлі, 2017

ISBN

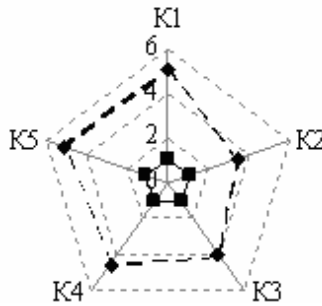

Рис. Радіальна діаграма конкурентоспроможності підприємства готельно-ресторанного бізнесу:
 + – підприємство; — — — підприємство-конкурент

Застосування представленого підходу дозволить:

– по-перше, оцінити ефективність інноваційної діяльності підприємства готельно-ресторанного бізнесу. Логіка тут наступна – результатом інноваційної діяльності є інновації/інноваційні проекти, реалізація яких відображається у набутті конкурентних переваг, що в сукупності формують певний рівень конкурентоспроможності. У разі, якщо рівень конкурентоспроможності після реалізації інновацій перевищує відповідний показник до їх впровадження, інноваційна діяльність підприємства ідентифікується як ефективна;

– по-друге, оцінити рівень його конкурентоспроможності відносно визначених конкурентів на конкретному сегменті споживчого ринку на певний період часу.

Т.В. Шгаль, д-р екон. наук, проф. (*ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків*)

В.О. Козуб, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Туристична індустрія є однією з найбільш стрімко зростаючих галузей світового господарства, що за будь-яких умов розвитку світогосподарських відносин демонструє стабільність темпів збільшення обсягів діяльності та розширення асортименту послуг, які надаються неухильно зростаючому колу споживачів.

Дослідження закономірностей і особливостей розвитку туристичної індустрії в умовах глобалізації набуває особливої актуальності у зв'язку з кардинальними соціокультурними змінами, що відбуваються на цей час у світі. По-перше, туристична індустрія розвивається в умовах взаємодії двох протилежних тенденцій: з одного боку, глобалізації як форми прояву процесів уніфікації й універсалізації товарів, послуг, ринків, а з іншого, регіоналізації як механізму задоволення прагнень людей, які відчувають певну національну або культурну ідентичність, до захисту важливих для них культурно-історичних цінностей, мови і традицій. По-друге, туризм в сучасному глобалізованому світі став прибутковою індустрією, функціонування якої виступає важливим джерелом формування економічного ресурсу розвитку багатьох держав у різних кінцях світу. По-третє, туризм є ефективним засобом виховання у людини толерантності, поваги до інших культур і у кінцевому підсумку змінює світогляд людини, збагачуючи його новими цінностями та враженнями.

На сучасному етапі суспільного розвитку туризм є частиною стилю життя більш ніж третини людства і тому участь у туристичному процесі можна розглядати як складову якості життя. Так, за останні 30 років кількість міжнародних туристів збільшилася в 3,8 разів, а валютні доходи від міжнародного туризму зросли у 25 разів. Щорічний оборот глобальної туристичної індустрії оцінюють майже у 3 трлн дол., сфера туризму підтримує розвиток майже 50 суміжних галузей, а витрати на створення одного робочого місця в туризмі потребують у двадцять разів менших витрат, ніж забезпечення аналогічної зайнятості у промисловості [1, с. 6]. Більш ніж у 40 країнах світу туризм є основним джерелом формування національного бюджету, щорічно у цій сфері у світі створюється до 3 млн нових робочих місць [2, с. 52]. За даними Всесвітньої туристичної організації, у 2020 р. кількість міжнародних туристичних відвідувань досягне вже 1,5 млрд од. Питома вага туристичної індустрії у глобальному національному продукті становить близько 10%, у структурі світової торгівлі послугами – 33%, у світових споживчих витратах – 11%, у податкових надходженнях до національних бюджетів – 5%. У структурі зайнятості частка працівників індустрії туризму складає до 10% (в туристичному обслуговуванні задіяні понад 260 млн осіб). Питома вага капітальних вкладень у розвиток туризму в загальному обсязі світових інвестицій досягає 7%, при тому що оборотність інвестиційного капіталу в галузі в 4 рази перевищує показники інших секторів економіки [3, с. 3].

Розглядаючи поширення феномену туризму у сучасному світі виділяють передумови виникнення, довготривалі чинники, що об'єктивно сприяють поступовому розвитку міжнародного туризму, та рушійні сили

розвитку туризму в умовах формування індустріального укладу людського суспільства (рис.).

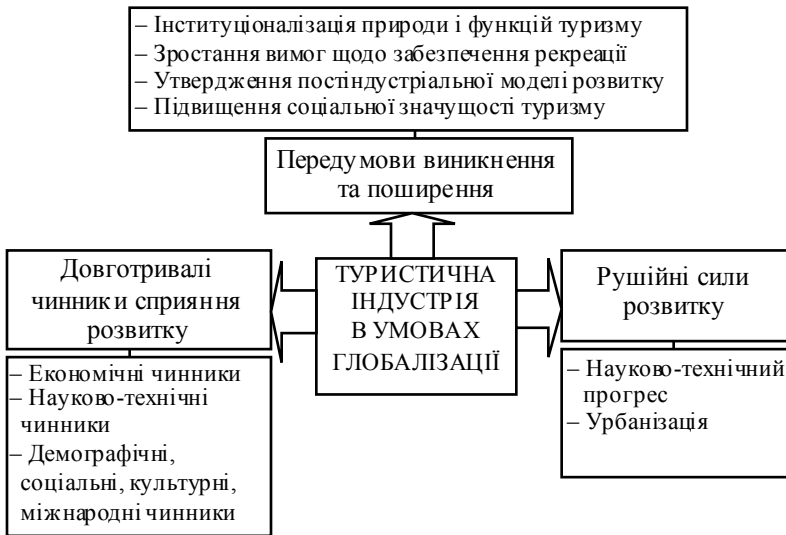

Рис. Особливості розвитку туристичної індустрії в умовах глобалізації (згруповано за [1–4])

Деякі вчені пов'язують процеси активізації туризму з переходом низки розвинених країн до постіндустріального укладу, коли послуги і різні зручності (охорона здоров'я, освіта, відпочинок, культура та ін.), що визначають якість життя, стають бажаними і доступними для кожного (на відміну від індустріального устрою, при якому характеристика рівня життя напряму залежить від кількості доступних товарів) [4, с. 171]. Зростання ролі та значення туризму як сучасного суспільного явища пов'язано з удосконаленням виробничих сил, наслідком чого стало скорочення робочого часу, збільшення добробуту потенційних туристів, а також формування у представників різних соціальних груп цільових установок на мандри, пізнання світу та інші форми поведінки, що реалізуються у процесі турів. Проте такого роду передумови можуть з'явитися тільки при досягненні відповідного рівня розвитку суспільства, певного стану економіки й промисловості (це, наприклад, було у деяких країнах Європи в середині XIX ст., де й відбулося зародження туристичної індустрії).

Отже, відособлення туристичної діяльності від решти інших форм людської активності насамперед було пов'язано із започаткуванням масовості туристичних відвідувань, тобто зі стрибкоподібним зростанням кількості переміщень широкого кола людей, що відносилися до різних верств населення, з метою змістовного проведення дозвілля. Виникнення туризму і його поширення як масового явища цілої індустрії є характерною властивістю саме індустріальної стадії розвитку людства, для якої притаманним було поглиблення поділу праці, розвиток урбанізаційних процесів. Масштабні інноваційні зміни, пов'язані з науково-технічним прогресом, обумовили формування сприятливих передумов для інтенсифікації соціально-економічного розвитку певних країн світу, для підвищення рівня життя широких верств населення, перетворення самого змісту і характеру відносин праці, способу та стилю життя.

Список джерел інформації

1. Мальська М. Туристичний бізнес: теорія і практика : навч. пос. / М. П. Мальська, В. В. Худо. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 424 с.
2. Вишневська О. Феномен туризму у сучасному соціокультурному просторі : монографія / О. О. Вишневська. – Х. : ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2009. – 296 с.
3. Смолій В. Енциклопедичний словник-довідник з туризму / В. А. Смолій, В. К. Федорченко, В. І. Цибух. – Київ : Слово, 2006. – 372 с.
4. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования : [пер. с англ.] / Д. Белл. – М. : Academia, 1999. – 956 с.

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Черевко А.И., Михайлов В.М., Яцун Л.Н., Михайлова Е.В. О роли научных разработок в стратегическом развитии сферы питания.....	I
Фошан А.Л. Роль международного сотрудничества в инновационном развитии университета	XII
Малюк Л.П., Варипаєв О.М. Сервісологія як комплексна парадигма дослідження новітніх технологій у сфері послуг	XV
Чорна М.В., Дядюк М.А. Перспективи розвитку підприємницької діяльності у сфері ресторанного бізнесу в умовах євроінтеграції.....	XVIII
Яцун Л.М. Традиції та інновації харчування туристів.....	XXIII

Секція 1. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ ТА ТУРИЗМУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Абенова Е.А. Новые тенденции ресторанного бизнеса и факторы, повышающие его конкурентоспособность.....	3
Балацька Н.Ю. Дослідження сучасного стану індустрії гостинності та туризму в Україні	7
Брикова Т.М. Пріоритетні напрями розвитку готельного бізнесу	10
Глушко В.О. Суть поняття «гастрономічний туризм»	13
Глушко В.О. Ефективність менеджменту на підприємствах готельного господарства	15
Грінько А.П., Левіна А.Ю. Сучасний стан і тенденції розвитку підприємств ресторанного господарства	17
Давидова О.Ю. Міжнародні стандарти та сертифікація – найважливіші механізми управління якістю послуг готельної індустрії	20
Дидманідзе Ібраїм, Кахіяні Григол, Дидманідзе Дидар. Компьютерные технологии и рынок туристского бизнеса.....	23

Каленік К.В. Функціонування ринку ресторанних послуг в Україні в сучасних умовах.....	25
Капліна Т.В., Столярчук В.М., Капліна А.С. Використання системного підходу під час дослідження засобів розміщення.....	29
Коваль О.А. Сучасні громадські центри – багатофункціональні комплекси.....	33
Кононенко Т.П., Полстяна Н.В. Навчання персоналу на підприємствах індустрії гостинності.....	39
Краснокутська Ю.В. Напрями підвищення ефективності внутрішнього туризму регіону.....	42
Любчук О.К., Ярченко Ю.В. Проблеми розвитку туризму в Приазов'ї (Донецька область).....	44
Малюк Л.П., Варипасва Л.М. Інноваційні напрями у сфері гостинності.....	46
Малюк Л.П., Лещотна Т.О. Сучасні тенденції та перспективи розвитку ресторанного бізнесу в місті Харкові ...	48
Михайленко Т.А. Приоритетные направления туризма в Казахстане.....	50
Оболєнцева Л.В. Моніторинг туристичного іміджу Харківського регіону.....	55
Пересічна С.М., Беляк А.О. Сучасний стан індустрії туризму в Києві.....	57
Полстяна Н.В., Кононенко Т.П. Ключові аспекти стратегії розвитку туризму в Україні.....	62
Рогова Н.В., Рибаківа С.С. Сучасні технології обслуговування на підприємствах ресторанного господарства....	65
Терешкін О.Г. Дизайн-мислення під час проектування закладів гостинності.....	68
Терешкін О.Г., Горстков Д.В., Дмитревський Д.В. Інноваційні рішення технічної модернізації як пріоритетний напрям розвитку готельно-ресторанного бізнесу.....	70
Чехова Н.С., Зайченко Ю.В. Особливості організації кейтерингу в закладах ресторанного господарства в місті Кривому Розі.....	73
Чехова Н.С., Іващук І.В. Фуршет як різновид банкетів. Особливості та правила його проведення.....	75
Федак В.І. Роль якості послуг в успішності роботи закладу готельного господарства.....	76

Секція 2. ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ОБЛАДНАННЯ ДЛЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Андрєєва С.С., Колеснікова М.Б. Перспективи використання крохмалю серії Emulsiform у технології термостабільних соусів емульсійного типу.....	79
Антонюк І.Ю., Медведєва А.О. Технологія молочних напоїв профілактичного призначення	82
Власенко Л.Л. Використання інформаційних технологій у ресторанному господарстві.....	87
Гніцевич В.А., Гончар Ю.М. Ферментована молочна сироватка як сировина для низьколактозних харчових продуктів	89
Гніцевич В.А., Гончар Ю.М. Низьколактозні кулінарні вироби на основі молочної сироватки	91
Гніцевич В.А., Дейниченко Л.Г. Поверхнево-активні властивості соків журавлини та калини	93
Горзей О.В., Дорохович А.М. Мафіни з начинкою дієтично-функціонального призначення	95
Гринченко Н.Г., Тютюкова Д.О., Листопад А.П. Сучасні тенденції в технології кулінарної продукції на основі сиру кисломолочного	99
Дудкіна О.О., Гавриш А.В., Неміріч О.В. Шляхи підвищення харчової цінності гарячих солодких страв	103
Душенюк Д.К., Бідок Д.О., Перцевой Ф.В. Вивчення впливу технологічних факторів на ефективну в'язкість розчинів фурцеларану.....	105
Зуйко В.І., Сильчук Т.А. Особливості вдосконалення технології житньо-пшеничного хліба для закладів ресторанного господарства та міні-підприємств.....	110
Капліна Т.В., Столярчук В.М., Дудник С.О. Функціонально-технологічна роль рецептурних складових технології кексов на хімічних розпушувачах і підвищення їх харчової цінності за рахунок нетрадиційної рослинної сировини	113
Кирніс Н.І. Кейтеринг – інноваційна форма обслуговування	118
Кондратюк Н.В., Пивоваров Є.П. Харчові уронатні гідрогелі як основа стратегії здорового харчування в закладах ресторанного господарства.....	120

Крамаренко Д.П., Гіренко Н.І., Дуб В.В. Дослідження впливу гідролізату рибного колагену на жируотримувальну здатність модельної фаршевої системи.....	122
Лаленко Т.В., Корецька І.Л. Перспективні технології створення низькокалорійних соусів	124
Литвиненко Т.Є. Тенденції дизайну основного виробництва в закладах ресторанного господарства.....	126
Михайлов В.М., Бабкіна І.В., Козін С.М. Апарати для виробництва формованих виробів із тваринної сировини	128
Могутова В.Ф., Бабенко Н.М. Дослідження споживних властивостей кисломолочних сирів для використання в закладах ресторанного господарства	132
Некlesa О.П., Коротаєва Є.О., Вовк В.С., Костигов К.В. Перспективи використання їстівного пакування харчової продукції для обслуговування закладів ресторанного господарства різних типів.....	134
Никифоров Р.П., Чехова Н.С. Наукове обґрунтування вибору гідроколоїду в технології функціонального напівфабрикату на основі печериць	137
Омельченко С.Б., Горальчук А.Б. Перспективи використання слизових субпродуктів II категорії в технології паштетів	139
Ошипок І.М. Розвиток сфери ресторанного господарства на інноваційних засадах.....	142
Пересічний М.І., Пересічна С.М., Пересічна О.М. Світовий конгрес ВАКС: тенденції і стратегія розвитку кулінарології.....	147
Плотнікова Р.В., Гринченко Н.Г. Дослідження властивостей стабілізаційної системи в межах виробництва морозива	151
Пучканьова В.Й., Криворук В.М. Інноваційні тенденції розвитку устаткування закладів ресторанного господарства	153
Пушка О.С., Діба Я.С., Неміріч О.В., Іщенко Т.І., Гавриш А.В. Дослідження форм зв'язку води в кулінарних напівфабрикатах для перших страв.....	157
Федак Н.В., Діхтярь А.М. Обґрунтування використання олії соняшникової високоолеїнового типу в технології жировмісної продукції.....	163
Федорова Д.В. Обґрунтування параметрів обробки рибної сировини для виробництва сухих рибно-рослинних напівфабрикатів	167
Шевченко А.О., Прасол С.В. Якість продукції на основі рослинної сировини, обробленої в умовах НВЧ-поля.....	170

Янаков В.П., Ивженко А.В., Lange O. Установление процессной эффективности тестомесильных машин.....	172
---	-----

Секція 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Андросова Т.В., Чернишова Л.О. Специфіка побудови глобального ринку туристичних послуг.....	174
Бугріменко Р.М. Інноваційний розвиток торгівлі в умовах глобалізації.....	177
Величко К.Ю., Печенка О.І. Пріоритети міграційної політики України в контексті євроінтеграції	179
Волосов А.М. Інноваційне середовище формування конкурентних переваг	181
Гросул В.А., Филипенко О.М. Цілевизначення закладов ресторанного бізнесу.....	184
Didmanidze Ibram, Megrelishvili Merab. Odessa-Batumi naval highway in the black sea region as a perspective for the tourism development.....	187
Дядюк М.А. Застосування устаткування малої потужності як засіб підвищення конкурентоспроможності та ризикостійкості малого та середнього бізнесу	188
Зосимова Ж.С. Основні проблеми готельного бізнесу в Україні	192
Козуб В.О., Бондаренко Л.М. Проблеми інноваційного розвитку підприємств готельного бізнесу в умовах глобалізації.....	196
Кушнір Т.Б. Розвиток суб'єктів торговельної інфраструктури споживчого ринку в умовах формування конкурентного середовища.....	199
Мілаш І.В. Функції системи управління витратами торговельного підприємства.....	201
Miasoid G.I. The concept of marketing 3.0 in hospitality and tourism.....	203
Нохріна Л.А. Інтеграція аспектів якості як імператив сталого розвитку дестинації.....	206
Прохорова В.В. Інноваційне управління конкурентним статусом підприємства в сучасних умовах	209
Смірнова П.В. Напрями підвищення конкурентоспроможності підприємств готельно-ресторанного господарства	211

Смольнякова Н.М. Інвестиційний клімат як передумова розвитку готельно-ресторанного господарства	213
Ткаченко О.П., Тімченко О.Д. Управління життєвим циклом туристичного продукту	216
Чорна М.В., Рєзник М.О. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу на основі конкурентоспроможності	219
Шгаль Т.В., Козуб В.О. Особливості розвитку туристичної індустрії в умовах глобалізації	221

Наукове видання

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РЕСТОРАННОГО,
ГОТЕЛЬНОГО ТА ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ
В УМОВАХ СВІТОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ:
ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

*Тези доповідей
Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 50-річчю заснування
Харківського державного університету
харчування та торгівлі
й 10-річчю запровадження в Україні спеціальності
«Готельно-ресторанна справа»*

21 вересня 2017 р.

Відповідальні за випуск: О.Г. Терешкін,
Н.Ю. Балацька,
М.О. Середенко
Техн. редактори: О.М. Жданович,
Н.А. Кобилко,
О.В. Щегельська
Комп'ютерна верстка С.В. Удовікова

План 2017 р., поз. 6/

Підп. до друку 06.09.17 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.

Ум. друк. арк. 16,1. Тираж 100 прим.

Видавець і виготівник

Харківський державний університет харчування та торгівлі.

Вул. Клочківська, 333, Харків, 61051

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4417 від 10.10.2012 р.